

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETNO XIII., ŠT. 27 — CENA 10 DIN

SREDA, 2. MARCA 1960

2 ali 3 odstotke

Pri razpravah o okrajnem družbenem planu za leto 1960 se je pojavil problem prometnega davka od blaga na drobno, ki so ga v vseh občinah na Gorenjskem doslej pobirali in ga še pobirajo po stopnji 2%, ki pa ga nov Zakon o proračunih in o finansiraju samostojnih zavodov predpisuje po stopnji 3% (s pripombo, da ga ljudski odbori, ki so pobirali v letu 1959 prometni davek od blaga na drobno po stopnji, nižji od 3%, smejo v letu 1960 izjemoma pobirati po doseganji stopnji). Okrajni proračun za leto 1960 z dohodki od prometnega davka od blaga na drobno po stopnji 3% že računa, zato so za sejo OLO, ki je bila 23. februarja, pripravili tudi predlog odloka o minimalnih in maksimalnih davčnih stopnjah za ta davek, ki določa minimalno stopnjo 3% in maksimalno 5%, kar bi bilo obvezno za vse občine, če bi bil sprejet.

Vendar je predvsem zbor priznajalcev in še prej Občinski ljudski odbor Kranj zavzel pravilno stališče, da morajo o tem najprej razpravljati zbori volivcev (ki o vseh novih davkih od prebivalstva in o spremembah teh davkov po zakonu morajo razpravljati), šele potem ga Okrajni ljudski odbor lahko sprejme, ne pa obratno, da se namreč volivce postavi pred gotovo dejstvo, o katerem sicer lahko razpravljajo, morajo pa ga tudi sprejet takšno, kot je. Odlok torej ni bil sprejet — ne zato, ker se odborom povzroči povišanje davka od maloprodajnega prometa ne bi zelo pravilno oziroma potrebno, pač pa zato, ker so bili mnenja, da tak način ni pravilen.

Ne gre torej za samo stopnjo davka, pač pa za način, kako ga povišati. Ne le, da 3% stopnjo dolga že sam zakon, pač pa namejavajo vzporedno s povišanjem prometnega davka od blaga na drobno za približno enako vsto zmanjšati dopolnilni proračunski prispevek, s čemer bi bili prebivalci brez vroma pravičnejše obremenjeni. Davek na maloprodajni promet plačujejo namreč vsi potrošniki, dopolnilni proračunski prispevek pa le vsi zaposleni neposredno od svojih prejemkov, v kranjskih občinah v gospodarskih organizacijah n. pr. po stopnji 10% rednega proračunskega prispevka, kar je zneslo lani povprečno 1,8% neto plače, letos pa zaradi nekaterih spremenjenih instrumentov celo nekaj nad 2% neto plače. Razen tega pa moramo še ugotoviti, da se je namen dopolnilnega proračunskega prispevka precej izmazlčil, zato je predlog, naj bi ga vzporedno s povišanjem prometnega davka od blaga na drobno za približno isto vsto znižal, povsem umesten.

Ob 50-letnici mednarodnega praznika ženske Stalne naloge

Živahne priprave po vseh občinah — Delo ženskih društev naj bo stalno

Kot povsed drugje, tako se tudi v kranjskem okraju vse politične in množične organizacije, še posebej pa ženska društva, pripravljajo na praznovanje 8. marca — Dneva žena.

Osrednja akademija bo v Kraju v Prešernovem gledališču. Po vseh kranjskih delovnih kolektivih bodo v počastitev tega praznika svečane seje delavskih svetov, na katerih bodo razpravljali predvsem o skrbi in razbremenitvi delovne žene v okviru stanovanjskih skupnosti. Občinska zveza žena pripravlja za dan tudi redni letni občini zbor. Najbolj zaslužne žene bodo nagradili s pismenimi pojavljam in dearnarnimi nagradami.

Tudi v vseh večjih krajih kranjske občine bodo ženska društva in osnovne organizacije SZDL pripravile primerne pravljave.

ZŽD za občino Jesenice je skupno z organizacijo SZDL, sindikatom, Zvezo borcov, »Svobodo«, šolo in gledališčem, izdelala program praznovanja. Že 5. marca zvečer pričnejo s prvimi proslavami po terenih. Iste dne bo predsednik Občinskega ljudskega odbora tovariš Treven sprejel delegacijo žena in se z njimi razgovarjal o problemih, ki tarejo zaposleno ženo. V nedeljo, 6. marca, bo ob 15. uri proslava v Delavskem domu pri Jelenu. Tudi na Jesenicah bodo v ponedeljek, 7. marca, seje delavskih svetov, na

katerih bodo najzaslužnejše žene doobile priznanja. Na predvečer praznika bo v Titovem domu osrednja proslava s slavnostnim govorom predsednice občinskega odbora Zveze ženskih društev Jesenice Cvetke Čop. 8. marca bodo proslave po vsej gornjesavski dolini. Proslave pripravljajo na ta dan v Kranjski gori, Gozd Martuljku, Dovje-Mojsstrani in Hrušici. Žene s terena Plavž bodo obiskale oskrbovanke v Domu onemoglih. Tudi jeseniška bolnišnica bo imela proslavo v svojih prostorih. Živahne priprave so tudi na Blejski Dobravi, Javorniku in Žirovnici.

Mladina šol bo z ženami požela cvetje na grobove političnih delavk pred vojno, med njimi tudi na grob prve predsednice Zveze delavskih žena in dekle tovarišice Zugvizove. Tudi grobove bork in umrilih žena v taboriščih bodo okrasili.

Tudi drugod, v Radovljici, v Kamni gorici, Kropi, Lescah, na Bledu, Tržiču, Skofji Loki, Žireh, Železnikih itd. — o tem smo v našem listu že pisali — se nadvye pridno pripravljajo, da bodo čimbolj dostenjno proslavili ta veliki dan.

Obstoječa društva žena in

druge politične organizacije naj skrbne, da bo njihovo delovanje plodno vse leto. Mnogo je še problemov in pomajkljivosti, ki jih je treba reševati s skupnimi močmi v okviru stanovanjskih skupnosti. Skrb za vse večje število zaposlenih žena in za njihovo razbremenitev gospodinjskega dela, skrb za varstvo otrok, skrb za urejeno prehrano družine v obratih družbene prehrane, naj bo razen ostalega dela društev žena na terenih, napotilo za delo v tem jubilejnem letu.

Medtem ko je v dolini sneg že skopnel, ga je na Pokljuki — pa tudi drugod po hribih — še dovolj. Na poti od Pokljuke do Rudnega polja je snežna odeja visoka približno 2 in pol metra

292 STANOVANJ

bo dograjenih letos v Kranju - Potrebe: vsako leto 150 stanovanj

Na Zavodu za stanovanjsko in komunalno gradnjo v Kranju smo poiskali direktorja tovariša Hinka Cigliča in ga povprašali, kako je z letosnjem stanovanjskim gradnjom v občini.

»Osnovni poudarek,« je začel pripravljati tovariš Ciglič, »bo letos na gradnji 388 stanovanj na Zlatem polju, ki smo jih lani pričeli graditi. Predvidevamo, da bo letos dograjenih za vseleitev 232 stanovanj, ostala (156) pa v prihodnjem letu. Za dograditev celotnega naselja bo

potrebnih okoli 911 milijonov dinarjev. Od tega smo lani porabili že okoli 180 milijonov, za letos pa imamo angažiranih kreditov za približno 260 milijonov dinarjev. Razen tega moramo računati še lastno udeležbo podjetij, ki so jo vplačala doslej že okoli 180 milijonov, letos pa jo morajo vplačati še okoli 210 milijonov. Razliko bomo morali v prihodnjem letu najeti iz skladova za gradnjo stanovanjskih hiš pri Občinskem ljudskem odboru.

Predvidevamo tudi, da bomo letos pričeli graditi 100 stanovanj na Gorjančevem travniku na Zlatem polju, in sicer v sistemu »zidob« (hitrejši način gradnje). Od tega bo letos končanih 60 stanovanj, 40 pa v prihodnjem letu. Interesentov imamo že sedaj za približno 160 stanovanj, torej več, kot pa je stanovanj na razpolago. Zato bo potrebnna selekcija oziroma bomo morali graditi 8 blokov po 20 stanovanj, ne le 5, kolikor je doslej predvidenih, če bomo hoteli zadostiti potrebam. Natančajev še nismo razpisali. Če bi bili interesenti pripravljeni plačati višjo udeležbo, bi lahko gradili več teh blokov ali pa vsaj pričeli z njihovo gradnjo. Samo s tistimi sredstvi, s katerimi Zavod razpolaga, oziroma, ki so na razpolago pri stanovanjskem skladu, pa vseh teh potreb ne bomo mogli pokriti.

Udeležba podjetij bi morala biti vsaj 70 do 80 odstotkov in ne 50 kot doselej.

Letos nameravamo pričeti tudi graditi stolpico, komunalno banko in lekarno. Stolpica pred letom 1962 ne bo končana. Iz stanovanjskega sklada bomo za to gradnjo dobili letos le približno 10 milijonov dinarjev, 40 milijonov pa bo kot lastno udeležbo nakazala Komunalna banka, s čemer bomo približno lahko finansirali letošnjo gradnjo, upoštevaje tudi stroške za načrte (okoli 16 milijonov din.). Skupna investicijska vsota za vse te objekte znaša 431 milijonov din. samo za stolpico, v kateri bo 61 stanovanj, pa 312 milijonov din. Vendar računamo, da so ti stroški previsoko ocenjeni in da se bodo občutno znižali.

Razen tega bomo letos dogradili tudi 2 vrstni za potrebe osnovne šole v Voklem.«

Direktor Zavoda za stanovanjsko in komunalno izgradnjo Kranj tovariš Ciglič nam je za konec povedal, da je klub pospešeni gradnji stanovanj še vedno premalo. Potrebe kolektivov v Kranju so tolikšne, da bi morali v prihodnje vsako leto zgraditi vsaj 150 stanovanj, zato stanovanjske gradnje ne bi kazalo kakorkoli omejavitv. Potrebo pa je že vnaprej pripravljati zasadilne in urbanistične načrte. -t

S sestanka kolektiva podružnice Narodne banke Kranj

Uvajanje nagrajevanja po učinku Že letos bodo pričeli z gradnjo nove poslovne zgradbe po učinku

po učinku Že letos bodo pričeli z gradnjo nove poslovne zgradbe

V prostorih Trgovinske zbornice za okraj Kranj je bil danes sestanek kolektiva podružnice Narodne banke, ki se ga je udeležilo tudi nekaj gostov iz centralne Narodne banke za Slovenijo, med njimi tovariš Masterl, predsednik ekonomsko-tehnične komisije, ki je govoril o pripravah za uvajanje nagrajevanja po učinku tudi v bančno poslovanje. Razen tega so na sestanku govorili še o pripravah na gradnjo nove poslovne stavbe podružnice Narodne banke v Kranju, za katero je lokacija določena vzhodno od starega trakta stavbe Okrajnega ljudskega odbora in ki bo predvidoma dograjena že do začetka leta 1962.

Uvodoma je tovariš Masterl vičen, ker se ne ugotavlja, kolipouparil, da so sedanje, administrativno določene plače v banki zacihi vsa delovna mesta niso zasedena, vodi pa lahko do eksponentnega razmerja, zajamčene, vendar je tak način plačevanja uslug zastarel in lahko silno kri-

rij s tem najboljši pogoji za razvjet birokracije. Zato je širjenje bančnih kapacet samoz v večjim številom zaposlenih zelo konzervativno, predvsem pa tudi zelo draga. Treba je poiskati vse tiste notranje rezerve, ki so se neizkoriscene in delovno silo stimulativno nagrajevati, skratak, treba je tudi v bančno poslovanje uvesti nagrajevanje po učinku. Medtem ko so v gospodarskih organizacijah že bolj ali manj izdelani kriteriji in merila za takoj nagrajevanje, pa v bančnosti tega doslej še ni bilo.

Vendar, kot je poudaril tovariš Masterl, sedanji način dela in nagrajevanja v bankah ni več vzdržen, ker ne vodi k temu, da bi ob čim manjših reziljskih stroških dosegli čim večji učinek. Zato bo treba vpeljati spodbudnejši sistem nagrajevanja, da bodo osebni dohodki vsekoga zaposlenega odvisni od ekonomičnega poslovanja in prizadetnosti posameznika. Centralna Narodna banka v Ljubljani je v ta namen že imenovala posebno komisijo z več podkomisijami, katere naloga je, proučiti in analizirati možnosti za nagrajevanje po učinku v bančnem poslovanju in na podlagi tega pripraviti norme za nagrajevanje po učinku. Te pa ne bi smele biti preveč ohlapne, pač pa stimulativne. Norme bodo veljale le za centralo v Ljubljani, medtem ko mora vsaka podružnica o tem sama razmišljati.

Seveda bo pri uvajanju nagrajevanja po učinku v bančnem poslovanju prav spričo specifičnosti dela precej težav. Oblik za takoj nagrajevanje bo več. Kjer se delo dà kakorkoli meriti, bodo plačevali po učinku. Vodilne uslužbenice bodo premirali, n. pr. za štendijo z materialom itd. medtem ko bodo ob uspehu celotnega kolektiva prihranjena sredstva razdelili vsem zaposlenim.

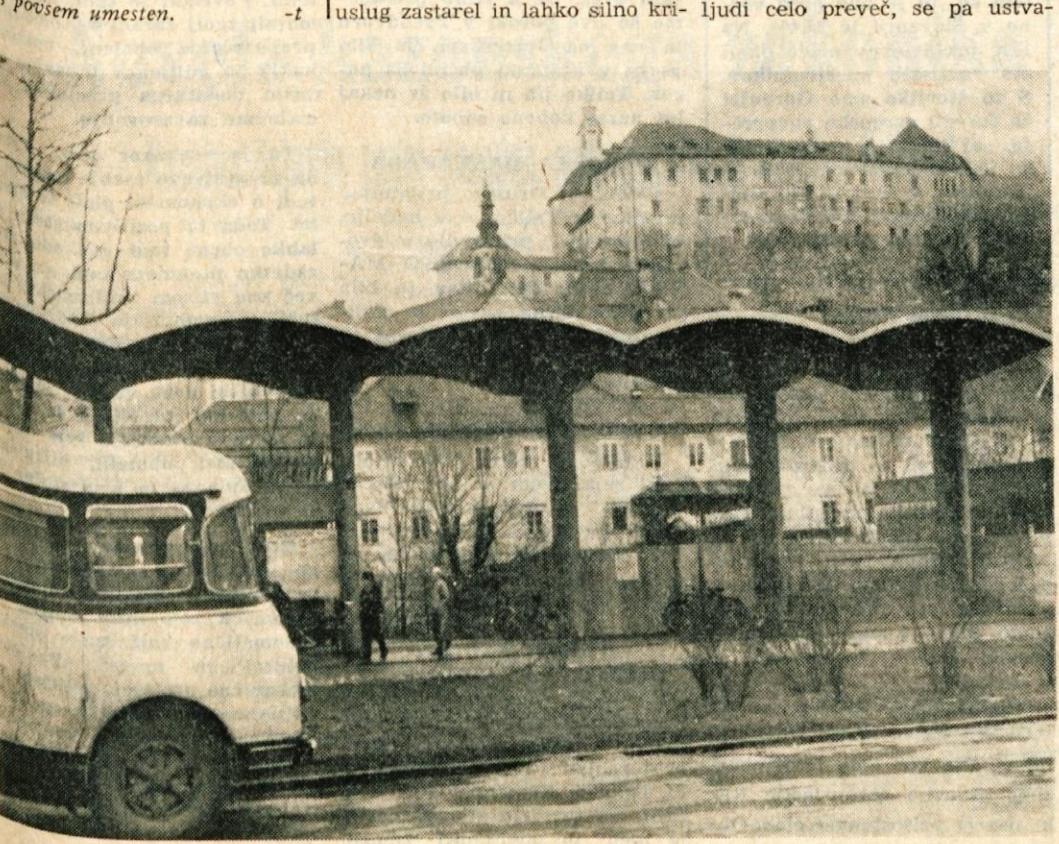
Priprave na družbeni plan v blejski občini Lesna industrija, gostinstvo in turizem

In kaj je v predlogu plana za leto 1960 najbistvenejše?«

»V naši občini so najbolj problematične panoge gozdarstvo, lesna industrija, turizem in gostinstvo, zato smo v predlogu družbenega plana nadaljni razvoj teh panog obdelali zelo natlančno, predvsem razvoj lesne industrije in s tem v zvezi gozdarstva. V gostinstvu in turizmu so problematične kapacitete in sanacija jezera. Trenutno so v zadnji fazi priprav načrti za sanacijo, s katero bomo pričeli takoj po reviziji projektov.«

Pomembno je pri nas tudi vprašanje nadaljnega razvoja in krepitve kmetijskega poselstva na Bledu, kjer predvideno predlog plana predvsem hitrejši razvoj živilnoredje, zlasti povečanje proizvodnje mleka na 2500 do 3000 litrov dnevno v občini, s čemer naj bi za jeseniški trž zagotovili več mleka.«

-t

Skofja Loka, 29. februarja — STARO IN NOVO

(Foto: Fr. Perdan)

Redni plenum

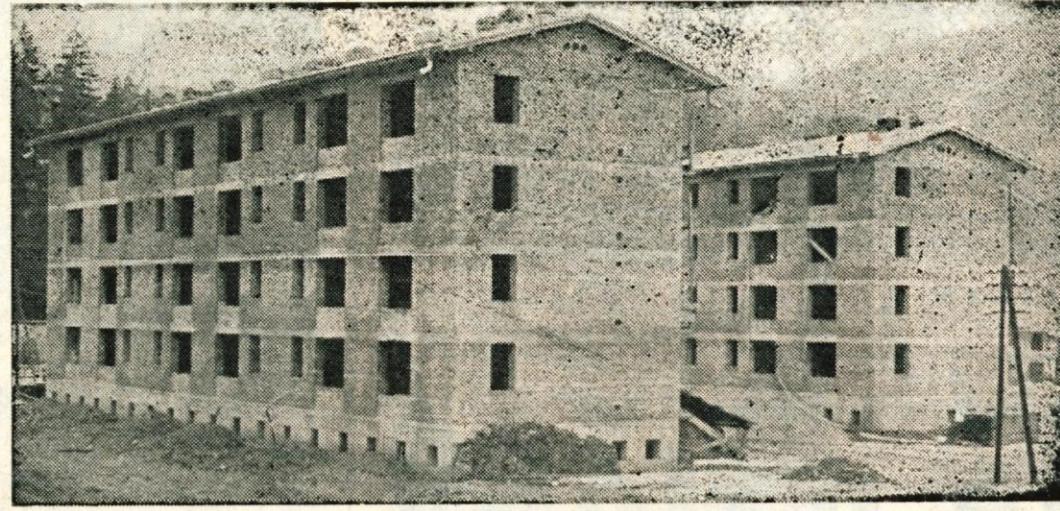
Kranj

V petek, 4. marca bo v Kranju redni plenum Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, na katerem bodo razpravljali o izvedbi tekmovanja z zračno puško, pregledali bodo uspehe dela predavanj, ki so jih izvedli v več krajinah na Gorenjskem in se pogovorili o bližajočih se nalogah.

Posvet žena

Bled

Zastopnice vseh žena na Bledu se v ponедeljek ob 17. uri zbrale na posvetu, kjer so sestavile program prireditev za 8. marec – Dan žena.

V kratkem se bodo v Škofji Luki naselili v nove stanovanjske bloke

Pred Dnevom žena

Na Jesenicah nov komunalni servis

Za 8. marec – praznik žena bodo na Jesenicah odprli novo urejene prostore gospodinjskega servisa, in sicer v nekdanji osnovni šoli v neposredni bližini Zelezarne. Šola, ki je svojemu namenu že odslužila, bo v kratkem služila drugim, prav tako krišnemu namenom.

Tovariša Lojzeta Božiča, predsednika gradbenega odbora in pobudnika vseh del, smo zaprosili, naj nam kaj več pove o tem obraztu. Razkazal nam je prostore in se pri tem opravičeval, da še ni vse tako kot mora biti. »Ob Dnevu žena bo prav gotovo že vse urejeno,« nam je dejal in nas povedel v prvo nadstropje. Tu smo videli prostore gospodinjskega centra: učilnico za 25 slusateljev s sodobno opremo, shrambo, nadalje sobo, kjer bodo prikazovali, kako je treba opremiti stanovanje, na nasprotni strani veliko kuhinjo z najmodnejšimi pripomočki, med njimi nekaj kuhalnikov na plin. Začudeno smo ga pogledali. Tovariš Božič nas je takoj razumel in nam pojasnil: »Da, tudi na take kuhalnike

hočemo naše gospodinje privaditi, kajti le-teh se zelo ogibajo.« V istem nadstropju nam je pokazal še prostore za šivalnico ozivoma za šivilske tečaje, prostore za kemično čistilnico in barvarno. Govoril nam je o težavah, ki jih imajo z dobavitelji, ki jim niso poslali naročenih in že več kot pol leta plačanih strojev za čistilnico.

V nadstropju niže bodo v dveh pralnicah sprejemali perilo. Ena bo posebej samo za delovne obleke. Predvidevajo, da jih bo mesečno oprali okrog 4.000. Stroji so v glavnem že montirani, pa tudi sušilnica z močnim kaloriferom je že urejena.

Pregledali smo še ostale prostore, ki so jih prizidali in bodo služili potrebam stanovanjske

skupnosti »Sava«. Pričeli so že z adaptacijo starega prizidka, kjer bodo uredili manjšo kopalinico s šestimi prahami in dvema kadema, v zgornjih prostorih pa stanovanje za hišnika in šoferja. Servis bo namreč imel lasten avto za dovoz in odvoz blaga.

Tudi kletne prostore so modernizirali. Tu so ogrevalne naprave, veliki bojlerji za trdo in mehko toplo vodo – večino teh so skonstruirali na Jesenicah, veliko pa tudi tovariš Božič sam. Skupno z adaptacijami in dozidavo bodo pridobili 1390 kvadrat-

nih metrov stanovanjskih površin. Celotna investicija bo stala nekaj nad 50 milijonov dinarjev. V novih prostorih bodo gospodinjam v raznem podjetjem olajšali nešteto ur trdega dela – pranja, likanja in čiščenja. Ce pogledamo samo na najbližjo čistilnico, ki je bila v Radovljici, vemo, da je bila takoj majhna, da so morale stranke čakati po več mesecih na vrnjene predmete. Vse to bo sedaj odpadlo. Prednosti komunalnega servisa na Jesenicah ki bo edinstven te vrste v republiku, bodo torej zares velike.

Več sodelovanja

Na zadnji občinski konferenci Socialistične zveze v radovljiski občini je bilo govora tudi o delavskem samoupravljanju in gospodarskih organizacijah.

Delavski svet so po večini

precej razpravljali o sprejemaju raznih pravil, tarifnih pravilnikov ter ostalih oblikah nagrajevanja. V manjši meri pa se je ta širina odražala pri sprejemanju družbenih planov, zaključnih računov, potrjevanju investicij in njenih programov. Samo v »Verigi« in »Plamenu« so izvedli posebno anketo, v kateri je celotni kolektiv lahko izrazil svoje mnenje o rekonstrukciji tovarne.

Klub omenjenemu napredku pa z nekaterimi stvarmi v radovljiski občini le ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Kot je bilo že ugotovljeno, so bile razprave ob sprejemanju tarifnih pravilnikov zelo obširne, vendar so bile ponekod preveč odraz želja nekaterih posameznikov, manj pa gospodarsko političnih načel, ki so jih postavili sindikati.

Delavski svet v tej občini obveščajo člane delovnih kolektivov na zelo zastarel način in to preko oglasnih desk. Individualno obveščanje pa je največkrat neobjektivno. Prav zaradi tega je zelo malo primerov, da bi delavci pred zasedanjem delavskoga sveta bili seznanjeni s tem, kaj bo razpravljal delavski svet.

Malo boljše stanje glede obveščanja je v »Almire« in »Verigi«, ker sta ti dve podjetji v zadnjem času začeli izdajati svoje biltene in tako enkrat mesečno seznanjata delavce s problemi in z ostalimi važnimi dogodki v kolektivu. To se je pokazalo zelo koristno.

V radovljiski občini je v delavskih svetih sodelovalo mnogo delavcev, kar ima velik vzgojni

pomen. Pri posameznikih se je povečala zavest in dobiti so smisel za pravilno gospodarjenje in tako utrdili pomen odnosov neposrednih proizvajalcev do upravljanja.

Zalostno pa je dejstvo, da v radovljiski občini niso v nobeni gospodarski organizaciji organizirali seminar ali vsaj tečaj za člane delavskega sveta. Pripravili so le nekaj predavanj in tole v večjih gospodarskih organizacijah (Veriga, Plamen, Elan). Samo v »Verigi« in »Plamenu« pa so izvedli posebno anketo, v kateri je celotni kolektiv lahko izrazil svoje mnenje o rekonstrukciji tovarne.

Klub omenjenemu napredku

pa z nekaterimi stvarmi v radovljiski občini le ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Kot je bilo že ugotovljeno, so bile razprave ob sprejemanju tarifnih pravilnikov zelo obširne, vendar so bile ponekod preveč odraz želja nekaterih posameznikov, manj pa gospodarsko političnih načel, ki so jih postavili sindikati.

Delavski svet v tej občini obveščajo člane delovnih kolektivov na zelo zastarel način in to preko oglasnih desk. Individualno obveščanje pa je največkrat neobjektivno. Prav zaradi tega je zelo malo primerov, da bi delavci pred zasedanjem delavskoga sveta bili seznanjeni s tem, kaj bo razpravljal delavski svet.

Malo boljše stanje glede obveščanja je v »Almire« in »Verigi«, ker sta ti dve podjetji v zadnjem času začeli izdajati svoje biltene in tako enkrat mesečno seznanjata delavce s problemi in z ostalimi važnimi dogodki v kolektivu. To se je pokazalo zelo koristno.

V radovljiski občini je v delavskih svetih sodelovalo mnogo delavcev, kar ima velik vzgojni

VSE VEČ RADIOPARATOV

Po zadnjih podatkih je na Gorenjskem skupno 27 tisoč radijskih sprejemnikov, medtem ko jih je bilo pred vojno v Sloveniji le 24.400. Na 1000 prebivalcev pride okoli 200 radijskih sprejemnikov.

S to številko smo Gorenje

že dosegli evropsko povprečje,

saj imajo n. pr. v Italiji

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

na 1000 prebivalcev 130 sprejemnikov,

v Avstriji 256, Belgiji 249, Franciji 233, Čehoslovački 220 itd.

AKTUALNO Vprašanje

SERVIS ALI PODJETJE
Sedaj, ko se ustanavljajo in uveljavljajo stanovanjske skupnosti, je mnogo govora o servisih. Toda pri tem je treba paziti, da ne ustanavljamo servisov za vsako ceno, marveč je treba dobar premisliti o ekonomski plati teh služb.

Povsem pravilno in primerno je, da ustanavljamo take servise, ki bodo v neposredno pomoč prebivalcem dolgočenega območja, stanovanjske skupnosti itd. Sem sodijo otroški vrteci, servisi za sposojanje raznih aparatov za gospodinjstvo, servisi za pomoč gospodinjam pri čiščenju stanovanj in podobno. Skratka ustanavljati je potrebno take servise, ki so ljudem potrebi in jih bodo zato brez dvoma tudi podprt.

Vse drugače pa je treba razmišljati ob ustanavljanju raznih obrtnih servisov. — Praksa je marsikje že pokazala, da taksi servisi nimajo bodočnosti. Delaveci v takih servisih so z orodjem in stroji, ki so jih imeli na

razpolago, preprosto začeli delati za trg. Ponekod so pod splošnim pojmom servisov ustanavljali čevljarske, brivske in druge obrtne delavnice. Toda uslug teh servisov so se posluževali prebivalci nasproti in ne samo iz določene skupnosti, ki je servis vzdrževala. Vsakdo je zaradi cenejših uslug na tak način izkoristil stanovanjsko skupnost, kar ni prav. Skratka, take obrtne dejavnosti morajo sloneti na ekonomskem računu, morajo biti rentabilne, sposobne, da amortizirajo dana sredstva, da svoje delave nagrajujejo stimulativno kot druga podjetja itd. — Napačno je, da skupnosti podpirajo obrtne delavnice zato, da so cene obrtnim uslugam nižje. Tako se ne bo površal osebni standard prebivalcev. Kolikor več denarja dajejo namreč skupnosti za subvencioniranja obrti, toliko manj ga ostane za druge potrebe. — Podpiranje obrtnih dejavnosti pa ima lahko tudi druge nezaželeni posledice. Slabi predvsem interes kolektiva za smotrnejše gospodarjenje in večjo delovno storilnost.

Negospodarske investicije v kranjski občini

Nezmanjšani tempo

tudi v letu 1960 - Potrebna bo pomoč podjetij in mladine

Spričo naglega gospodarskega razvoja in s tem v zvezi velikega priliva delavcev, je stanovanjski problem v Kranju — morda bolj kot kjerkoli — izredno pereč. Hkrati pa se je seveda v zadnjih letih nakopičilo mnogo komunalnih problemov, ki jih bo treba kar se da hitro rešiti. Nič čudnega torej, da so negospodarske investicije v občini iz leta v leto večje.

Trenutno je v izgradnji veliko stanovanjsko naselje na Zlatem polju. Razen tega gradijo na Planini 8-letko »Staneta Zagorja«, v starem delu mesta urejajo tržnico, ob Golniški cesti gradijo pekarno, na ekonomiji Kranj urejajo rastlinjake, ob novem Zdravstvenem domu so že začeli graditi zobno ambulanto, na Savskem logu pa zimsko kopališče, ki bo predvi-

ma otvorjeno že ob občinskem prazniku — 1. avgusta. Gradijo tudi zasavski vodvod in ga bodo letos zgradili nekako do Smlednika. Temelji za novo kino dvorano so tudi že izkopani, razen tega pa gradijo tudi nekaj manjših objektov na podeželju.

Letos pa bodo razen stanovanj začeli na novo graditi naslednje objekte: telovadnico pri

BRALCI NAM PIŠEJO Kaj naj ukrenemo?

Zvedeli smo, da bodo asfaltirali cesto iz Zabreznice do Zapuž, to je nekdanjo državno cesto, vendar tega nikakor ne moremo verjeti.

Mnenja smo, da je druga cesta, ki vodi iz Zabreznice skozi Breznicico, Doslovče, Smokovec, Rodine,

Po polici do Begunj in je zaradi velikega prometa v zelo kritičnem stanju, mnogo bolj potrebna po-

pravila. Po tej cesti vozijo vsi de-

lavski avtobusi, ki prevažajo pre-

bivalce teh vasi v službo in nazaj.

Nekatere vasi so od železniške

postaje oddaljene tudi po eno uro.

S težavo smo dobili nekaj promet-

nih zvez z avtobusom. Danes pa že

F. Z.

prevozniško podjetje Transturist iz Škofje Loke zaradi slabe ceste skozi vasi preusmerja svoj promet na staro državno cesto. Ugodno zvezzo z Ljubljano smo že izgubili. Podjetje Transturist napoveduje isto za delavske avtobuse.

Prebivalci vseh teh vasi se ogorčeno sprašujemo, ali res nismo toliko vredni, da bi nam uredili cesto skozi vas za splošni promet. Zadnji ukrep, po katerem bodo zanemarjeno cesto skozi vas pustili tako kot je in asfaltirali nekdanjo državno cesto, je vsem našim de-setletnim prošnjam in potrebam v porog.

prevozniško podjetje Transturist iz Škofje Loke zaradi slabe ceste skozi vasi preusmerja svoj promet na staro državno cesto. Ugodno zvezzo z Ljubljano smo že izgubili. Podjetje Transturist napoveduje isto za delavske avtobuse.

Prebivalci vseh teh vasi se ogorčeno sprašujemo, ali res nismo toliko vredni, da bi nam uredili cesto skozi vas za splošni promet. Zadnji ukrep, po katerem bodo zanemarjeno cesto skozi vas pustili tako kot je in asfaltirali nekdanjo državno cesto, je vsem našim de-setletnim prošnjam in potrebam v porog.

-ik

Novela kazenskega zakonika

Kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo in uradno dolžnost

V poglavju kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo in zoper uradno dolžnost vsebuje nova kazenskega zakonika precej sprememb, katerih vzroke smo navedli že v prejšnjih članekih.

Na prvem mestu je omeniti, da je v poglavju kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo cela vrsta kaznivih dejanj, ki nimajo v obdobju delavskega upravljanja in tržne samostojnosti podjetij več osnove za nadaljnji obstoj. Tako so odpadla dosedanja kazniva dejanja: izdelovanje neuporabnih izdelkov, razpečevanje slabih izdelkov, škodljivo trgovsko poslovanje in nedovoljeno zamenjanje in prodajanje. Daje je odpadlo kaznivo dejanje kršitev prepovedi prometa z ne-premičinami, ker so bili ukinjeni predpisi, ki so zahtevali posebno dovoljenje za prenos ne-premičin. Z odpravo racionalizacije živil in obveznega odkupa so odpadla tudi kazniva dejanja

kratjenja ali pritrgovanja zagotovljene preskrbe, neizpolnitve obvezne oddaje kmetijskih pridelkov, dajanje krivih podatkov, ki so v zvezi z oddajo in umetno povečanje teže oddanih pridelkov, zanemarjanje obdelave zemlje in vzreje živine ter škodljivstvo v kmetijstvu. Končno so odpravljena tudi kazniva dejanja izpodkopavanja zadruge in kršitev prostovoljnosti članstva v zadrugi, ki so bila vnesena v kazenski zakonik v zvezi z ustanavljanjem kmetijskih delovnih zadrug.

Na drugi strani pa je dosedanja praksa pokazala nekatera škodljiva delovanja v našem gospodarstvu, ki jih je bilo potrebno vnesti v novo kazenskega zakonika kot nova kazniva dejanja. Razen tega so bili tudi opisi nekaterih kaznivih dejanj precizirani v skladu s potrebo prakse.

Pri kaznivem dejanju nevestnega gospodarskega poslovanja je na novo postavljen objektivni pogoj za to kaznivo dejanje, ki je v tem, da mora premoženjska pogodbog z osebami, ki niso zmož-

ščoda, ki je nastala pri gospodarski organizaciji zaradi tega kaznivega dejanja, presegati 100.000 din. Sam opis pri tem kaznivem dejanju vsebuje nekatere ravnanja, s katerimi je možno napraviti to kaznivo dejanje, prav tako pa je sedaj možno to kaznivo dejanje izvesti tudi iz malomarnosti in ne več samo iz naklepa, kot je bilo to do sedaj.

V praksi je bilo več primerov, ko so nekatera podjetja šla v likvidacijo zaradi lahkomsilnega poslovanja odgovornih oseb. S tem je bila vsekakor prizadejana škoda naši skupnosti. Nova kazenskega zakonika vsebuje zara- di tega novo kaznivo dejanje — povzročitev prisilne likvidacije. To kaznivo dejanje zakrivi odgovorna oseba gospodarske organizacije, ki ve, da organizacija ni zmožna plačila, pa nesmotron troši sredstva ali jih odstoji za smešno nizko ceno, organizacijo čez mero zadolžuje, preverza za njo nesorazmerne obveznosti, lahkomsilno sklepna in obnavljiva pogodbog z osebami, ki niso zmož-

na plačila, ali opušča pravočasno uveljavitev terjatev in s tem povzroči likvidacijo gospodarske organizacije. Dejanje je kaznivo tudi takrat, če je storjeno iz malomarnosti.

Nadalje so bili tudi v naši praksi primeri, ko so se v teku likvidacije gospodarske organizacije favorizirali nekateri upniki z izplačevanjem njihovih terjatev. To je pripoved do zmajšane likvidacijske mase in s tem oskodovalo ostale upnike, ki so pričakovali vsaj delno poravnavo svojih terjatev iz likvidacijske mase. Da bi se te stvari preprečile, imamo novo kaznivo dejanje — oskodovanje upnikov. Kaznjuje se odgovorna oseba gospodarske organizacije, ki ve, da je postala gospodarska organizacija nezmožna plačila, pa izplača dolg ali kako drugače namenoma spravi kakšnega upnika v ugodnejši položaj in s tem oskoduje druge upnike gospodarske organizacije. Strožje se kaznjuje tista odgovorna oseba gospodarske organizacije, ki ve, da organizacija nezmožna plačila, pa znamenom, da bi izigrala ali oskodovala upnike, prizna neresnično terjatev, se stavi lažnivo pogdbo ali s kakšnim drugim goljufivim dejanjem oškoduje upnike gospodarske organizacije.

Praksa je pokazala, da so od-

govorne osebe v gospodarskih organizacijah kaj pogosto zlorabljal pooblastila, ki jih imajo v zvezi z upravljanjem družbenega premoženja, ki je dano v upravljanje gospodarskim organizacijam. Ta pooblastila so se zlorabljala na razne načine. Istočasno se s tem novim kaznivim dejanjem zlorabe pooblastil v gospodarstvu obsegle še razne druge oblike škodljivega poslovanja v gospodarskih organizacijah.

Tako se sedaj po tem kaznivem dejanju kaznjuje odgovorna oseba za gospodarsko organizacijo, ki z namenom, da bi pridobil protipravno premoženjsko korist za gospodarsko organizacijo, v kateri je zaposlena za kakšno drugo gospodarsko ali družbeno organizacijo, ali za politično teritorialno enoto, ustvari ali ima nedovoljene skладe v državi ali v tujini, ali s tem, da napravi listine z neresnično vsebino, s krvimi bilancami, cenitvami ali inventuro ali s kakšnim drugim lažnivim prikazovanjem ali prikrivanjem dajatev protipravno pridobiva skupnosti sredstva ali uporablja sredstva, s katerimi razpolaga proti njihovemu namenu, ali kako drugače huje prekrši pooblastila glede upravljanja družbenega premoženja. V posebno hudih primerih zaradi teh dejanj se storili hujše kaznjujejo.

Zaradi večja zaščite zemljišč, ki so družbena last, imamo novo kaznivo dejanje — protipravno zavzetje zemljišča, ki je družbena last. Zaradi tega kaznivega dejanja se kaznjuje tisti, kdo protipravno zavzame zemljišče, ki je družbena last, za težji primer pa gre tedaj, če je zavzeto zemljišče del varovalnega gozda, narodnega parka ali kakšnega drugega gozda, ki ima poseben namen.

Prijenje kaznivo dejanje: krovov zaznamovanje blaga ima sedaj nov naslov — preslepitev kupcev. Dosedani naslov ne bi odgovarjal več sedanju opisu tega kaznivega dejanja, ki določa, da se kaznjuje tisti, kdo z namenom, da bi presleplil kupce, razpečava izdelke z označbo, v kateri so podatki, ki ne ustrezajo vsebinam, vrstam, izvoru ali kakovosti izdelka, ali razpečava izdelke, ki niso toliko težki ali takšne kakovosti, kot se pri njih navadno domneva, ali razpečava izdelke brez označbe o vsebinam, vrstam, izvoru ali kakovosti izdelka, ki je taka označba predpisana. Prav tako se kaznjuje, kdo z namenom, da bi presleplil kupce, lažnivo objavi, da je znižana cena blaga, ali da se blago razprodaja, ali da se bodo cene zvišale, ali uporablja kakšno družbeno očitno lažnivo reklamo.

Družbena prehrana v Kranju

Centralna menza je nujno potrebna - V tovarnah zadovoljivo

Sanitarna inšpekcija pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju in okrajinu Zavod za napredek gospodinjstva sta pred kratkim pregledala vse obratne menze po kranjskih industrijskih podjetjih in obrate družbene prehrane v Kranju. Obiskali so Tiskanino, Iskro, Planiko, Inteks, IBI, Savo, Špik, Projekt, Kranjsko gradbeno podjetje, vrtec Tugomir Vidmar, Dom šolske mladine, Dijaški dom na Zlatem polju, Vajenski dom, Industrijsko gumarsko šolo, Ljudsko kuhinjo, privatno menzo Marije Kmetič, restavracijo Park, Jelen in Evropo. Obiskali pa bodo še menze in obrate družbene prehrane na Golniku in v Preddvoru.

Iz razgovora s tovarišico Rotovo na Zavodu za napredek gospodinjstva vam posredujemo nekaj misli in ugotovitev v posameznih obratov družbene prehrane in menz v Kranju.

Vsi obrati družbene prehrane v kranjskih tovarnah so graditi nove prostore za obratno menzo, vendar kljub temu, da so sedaj še v starih, imajo le-te okusno urejene, pa tudi hrana je dobra. V tej menzi se hranijo tudi delavci iz Standarda, Zvezde in Kovinarja. Tudi v Savi, kjer izdajajo le tople obroke, imajo sicer skromne, a zelo lepo urejene prostore, predvidevajo pa, da bodo na Gaštu že letos gradili novo menzo. Medicinska sestra in HTZ komisija stalno kontrolira, prav tako kot v Tiskanini, kjer je tudi vsak dan pregleda zdravnik ali medicinska sestra.

V podjetju IBI izdajajo tudi le tople obroke. S prostorom so zelo na temen. Jedilnico uporabljajo tudi za razne sestanke. V kratkem nameravajo pričeti z gradnjo nove kuhinje.

Slabše je v Špiku, kjer izdajajo le tople malice. Prostori so zelo slabo urejeni, predvsem niso čisti. Vhod vanje je ne-posredno z dvorišča. Sanitarna

inšpekcija in Zavod za napredek gospodinjstva sta podjetju naročila, da morajo do avgusta letos vse pomanjkljivosti odpraviti.

Precej problematična je menzo v »Iskri«, ki je kombinacija obrata družbene prehrane in restavracije, nad čemer se abonenti včasih pritožujejo. Tu se hranijo tudi gojenici Industrijske kovinarske šole. Nujno bi bilo, da bi imela Iskra v tovarniških prostorih samo samostojen obrat družbene prehrane. Potem bi verjetno tudi marsikatere sedanje pritožbe abonentov odpadle.

Kranjsko gradbeno podjetje ima menzo s celodnevno preskrbo za svoje delavce v prostorih bivše gostilne »pri Bekselnu«, vendar predvidevajo, da se bodo do 1. maja že preselili v nove prostore v Struževem. Tudi v Projektni menzi na Zlatem polju imajo delavci celodnevno preskrbo, tople malecice pa razvajajo tudi po gradbiščih.

Medtem ko je stanje v obratnih menzah v kranjskih industrijskih podjetjih razmeroma zadovoljivo, pa je komisija odprila precej slabše stanje v splošnih obratih za družbeno prehrano v Kranju, predvsem glede kapacitet. Ljudska kuhinja je preobremenjena: njena kapaciteta je 150 abonentov, ima jih pa 300 in celo več. Sicer je pa lepo urejena. Hrana je dobra tudi v privatni menzi Kmetič Marije. V restavraciji

Park jim primanjkuje predvsem prostorov za kuhinjo in skladišče, medtem ko je drvarnico v kleti sploh ni prostora. Prav tako so zelo utesnjeni kuhinjski prostori pri Jelenu, v hotelu Evropa, medtem ko so pri Mayerju nujno potrebiti preureditev.

Za šolsko mladino je glede prehrane dobro poskrbljeno v Dijaškem domu na Zlatem polju, kjer imajo veliko in lepo urejeno kuhinjo ter jedilnico, vendar jo nameravajo še razširiti. Zelo na tesnem pa so v Domu šolske mladine pri Peterlinu, kjer je kuhinja zelo majhna, brez vsakršnih sodobnih tehničnih pripomočkov. Kuhajo za vrtec Kekec pri Vodovodnem stolpu in za šolske otroške vrte na Planini. Zelo na temen so tudi v vrtcu Tugo Vidmar, v Vajenskem domu in v Industrijski gumarski šoli, kjer so prostori v starih barakah že zelo slabi.

Splošna ugotovitev Sanitarne inš

IZ NAŠIH KRAJEV

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SZDL ljudi, pionirske organizacije pa vključujejo 3.222 otrok itd.

Jutri, v četrtek, 3. marca, ob pol devetih dopoldne bo v dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj plenum Okrajnega odbora Socialistične zveze. Na plenumu bodo delegati razpravljali o nalogah Socialistične zveze pri izvrševanju družbenega plana za leto 1960.

Dobra udeležba

Doslej so v jeseniški občini imeli že 39 občinskih zborov sindikalnih podružnic, od skupaj 51. Značilno za letošnje zbole je, da so bolje obiskani kot prejšnja leta. Na dosedanjih zborih so največ govorili o nagrajevanju, zlasti v javnih službah, nadalje o obrti in trgovini in o nadaljnjem razvoju teh pomembnih panog ter o vprašanjih preskrbe Jesenic s kmetijskimi in drugimi pridelki.

-k

27 % VOLILNIH UPRAVIČEN-CEV SODELUJE V DRUŽBE-NEM SAMOUPRAVLJANJU IN ORGANIZACIJAH

Na minuli občinski konferenci SZDL na Jesenicih je bilo podprtjeno, da sodeluje v raznih organih družbenega samoupravljanja, raznih organizacijah in društvenih 4655 volvcev, kar pomeni 27 % volilnih upravičenc.

V vseh družbeno-političnih organizacijah in društvenih je registriranih 52.528 občanov. To pomeni, da je vsak prebivalec od 7. leta starosti dalje včlanjen v 2.1 organizacij. V političnih organizacijah je včlanjenih 38.647

V ponедeljek zjutraj je odpotovana na traso avtomobilske ceste »Bratstvo - enotnost« XI. mlađinska del. brigada »Streljata Zagorja«, ki se bo za dva meseca nastanila v naselju »Boris Kidrič« v Leskovcu. Sestavlja jo delavska in kmečka mladina z vse Gorenjske, pokroviteljstvo nad brigado pa je prevzela tovarna »Tiskanina« iz Kranja.

Na okr. komiteju LMS Kranj smo zvedeli, da so obveznosti mladine kranjskega okraja do zvezne delovne akcije letos manjše kot so bile lani, da pa

so se zato odločili za večje število lokalnih delovnih akcij, v katerih bodo mladi gradili predvsem športne objekte. — V vseh občinah predvidevajo take občasne akcije. V Kranju bodo na primer gradili športni stadijon, razen tega predvidevajo brigado tudi za izdelavo opeke za mladinski dom v Kranju, v Radovljici športno igrišče itd.

Letos bosta predvidoma odšli na gradnjo avtomobilske ceste »Bratstvo - enotnost« z Gorenjske še dve brigadi, in sicer še ena delavske-kmečka, ki bo odšla na traso v začetku maja in bo delala dva meseca, in srednješolska, ki bo pomagala graditi cesto med počitnicami.

ZANIMIVA PREDAVANJA

BLED — Od 4. do 11. marca se bodo v kraju blejske občine vrstila predavanja o sodobni vzgoji mladih. Predavalci bodo prosvetni delavci, in sicer v sedmih krajih občine: na Bledu, v Gorjah, na Rečici, v Ribnem, v Zasipu, na Milnem in na Bohinjski Beli. Predavanja je pripravila Delavska univerza na Bledu. Ista ustanova prireja tudi 3-mesečni seminar za mladince. Začel se bo v prvih dneh maja in bo trajal do srede meseca.

PRAZNOVANJE DNEVA ŽENE

BOH. BELA — Letošnji jubilejni praznik žena bodo v Boh. Beli posebno lepo počastili. — Pionirska in mladinska igralnska skupina pripravljata za uprizoritev igrico Kristine Brenkove »CAROBNA PALIČICA«.

Najmlajši pionirji in člani Podmladka šole na Boh. Beli pa bodo razveselili matere na praz-

Gospodarske vesti

• **Kmalu bodo v Kaštelškem zalivu pri Splitu uredili sodobno oskrbovalno postajo za preskrbo domačih in tujih ladij z gorivom ter za pranje in čiščenje ladij.**

• **Največji proizvajalec cementa v državi — zdržene tovarne dalmatinske industrije cementa — na kateri odpade v naši proizvodnji 40 %, bodo letos proizvedle 50.000 t cementa več kot lani.**

• **Elektroindustrija Jugoslavije** bo letos povečala svojo proizvodnjo za 30 %, pa tudi delovna storilnost v tej industriji naj bi bila za 7,5 % višja kot lani.

• **Zemunska tovarna farmacevtskih izdelkov Galenika** se zadnje čase vedno bolj uveljavlja tudi kot proizvajalec kemičnih izdelkov. Pred

kratkim je začela izdelovati akrilne plošče, ki smo jih dolje izključno uvažali in jih poznamo pod imenom pleksi steklo, perpleks itd. Te plošče uporablja zlasti letalska industrija, pa tudi industrija motornih vozil.

• **Beograjsko podjetje »Energoprojekt«** je prevzelo v Burmi nova projektantska dela. Gre za namakanje doline Prome, kjer bodo zgradili več jezov in prekopov za namakanje okrog 50.000 ha zemlje.

• **Skupini strokovnjakov v Zavodu za poljedelstvo v Zagrebu** je uspelo po desetih letih proučevanj pridobiti tri nove sorte hibridne koruze. Te sorte se odlikujejo po večjem hektarskem donosu, pa tudi po boljši odpornosti proti boleznim. Ce se bodo dobro obnesle tudi v praksi, bodo

to koruso sejali predvsem v zahodnih delih Hrvatske.

• **V Makarski je začela redno proizvajati** najmodernejša oljarna v naši državi, ki bo proizvajala najboljša kakovostna olivena olja. Letos naj bi to podjetje predelalo 100 vagonov oliv, proizvodnja olja pa naj bi dosegla 50 ton.

• **Z dograditvijo daljnovenodne Kruševac — Kosovo** se je vključil elektroenergetski sistem Makedonije v 110 kV elektroenergetsko omrežje države.

• **Z spomladanski Zagrebški velesojem** se je doslej privabilo že več inozemskih podjetij iz Madžarske, Zahodne Nemčije, Italije, Švice, Avstrije in Anglije. V teku so razgovori z razstavljalci iz Vzhodne Nemčije in se iz nekaterih drugih držav.

MLADA RAST

Lisica in volk

Zadavila je lisica petelinu in sedla pod grm, da bi se posladala z njim. Glej — od nekod se je prav ta hip vzel volk.

»Ah, ravnovzdaj ga je bilo treba!« se razjezi lisica in si beli glavo, kako bi se ga znebila.

»Dobrodruž, boter,« pomahlja z repom. »Pravkar sem mislila poslati pote. Kosilo je pripravljeno, samo, smola, soli mi je zmanjkalno. Petelina pa brez soli ne moreš postaviti na mizo. Ves gozd bi se nama smejal. Ne bi, prijetlj, skočil po sol, kaž?«

»Ne, ne, lisička, tudi brez soli ga pospravim,« odgovori volk, stopi s tacco na petelinu in ga pravčne trgati.

Lisici se je od jeze kar zavrel v glavi. Kaj takega še svov živ dan ni doživel.

»Razbojniki!« zakriči. »Nobene vesti nimaš. Tako mi vračaš dobro, nevraležnost! Ali te manisem jaz naučila z repom loviti ribe, ali manisem že oddavna twoja botra?«

Srdi se lisica, teka okrog volka, a lotiti se ga ne upa.

Ko je videla, da je volk pogolnil obe perutnici in načel tudi bedra, zajoče: »Ali je to kakšna pravica, kakšna postava?«

»Ah, botra, botra,« se zasmije volk, »pa prav tebi pritiče govoriti o pravici.«

Bled v nedeljo

Vsak človek ima keke načrte za prost nedeljski dan. Tudi mi otroci. Nekateri gredo v kino, drugi na zamrzo ploščo Blejskega jezera, tretji gredo na grad ali pa si poštejo miren kotiček v parku ter stikajo za drevjem za komaj vzniklim telohom.

Tudi Malci in jaz sva se namejili obiskati Bled, seveda če bo lepo vreme. Napovedvalec v radiu ni nič kaj dobro obetal. Toda vreme se je spreobrnilo in že zgodaj zjutraj je pokukala izza hribov velika, žareča krogla, sonce! Ali, bilo je mraz, da me je kar stresalo, ko sem sedela v pižami na oknu in občudovala — na oni strani sonce, na drugi pa čudovit, prekrasno ožarjen Triglav.

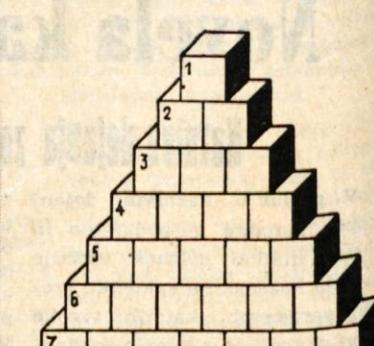
Bila je devet zjutraj, ko sva izstopili pri Park hotelu iz avtobusa. Prejšnji umirjeni koraki so se spremenili v tek, saj sva takoj hoteli stopiti na led in poskusiti, če je dovolj močan. Ze sva obulci drsalke in glej, Malci je bila že na tleh! A komaj sem se ji srčno nasmejala, že sem jo posnemala. A ne mislite, nisva začetnici! Sicer pa

pravi pregovor: slab začetek, dobr konec.

Hiro je minilo dopoldne in ura je bila dvanajsta. Po kosilu sva se spet vrnila na led. Koliko ljudi! Koliko drsalcev, motoristov, smučarjev, sankarjev! Tu vidiš, kako mlađi fantje trenirajo hokej, tam spet, kako se učijo v hitrostnem drsjanju, pogled ti obstane na dekleto s kratkim krilcem in belimi čevljimi na drsalkah. Pogledaš na to in ono stran, povsod motoristi, ki imajo za seboj dolgo vrsto drsalcev; tu se je ravno premiral motorist in vrsta sprehodnih drsalcev se je nesreča ognilo, nekaj jih je pa obležalo. Seveda pa so se veselih obrazov pobrali, se otreli snega ter nadaljevali z drsjanjem.

Pričelo se je mračiti. Sele tedaj sem se zavredila, kako lepo je v mraku na ledu. — Toda treba je biti do domov. Nedelja je minila in avtobus je odpeljal. Dan je bil pri kraju, vtiši pa so ostali. Lubi Ambrožčić

Piramida

Samo vodoravno: 1. samoglasnik, 2. kemijski znak za radij, 3. vodna žival, 4. rible jajčce, 5. tovorna v Kranju, 6. upodabljajoči umetnik, 7. znamstven izraz za grlo.

UGANKA

Dolga kača v svet prodira, tu in tam ljudi pobira; piska, ko jih vse požre, a nobenega ne sne.

(Vlak)

100 NAGRAD ZA NAROČNIKE »GLASU GORENJSKE«

Na slike vidite še dva lepa dobitka, namenjena za nagradno žrebanje naročnikov »Glasu Gorenjske«. Mizico je poklonilo Medzadržavno lesno industrijsko podjetje »Češnjica«, ki je znan po svojih kvalitetnih izdelkih, sanke pa trgovsko podjetja »Oprema« Kranj, ki vas vedno lahko postreže s pestrim izborom artiklov za široko potrošnjo.

In še opozorilo: nagradnega žrebanja se bo lahko udeležil vsakdo, ki bo do 5. marca vplačal naročino za »Glas Gorenjske«. Kdor jo bo plačal za vse leto 1960, se bo žrebanja udeležil kar s trme kuponi. Zato pohitite, samo ta teden imate še čas, da vam bo žreb dne 9. marca lahko določil, kakšen dobitek boste dobili.

Uredništvo in uprava

objave

OBVESTILO NAJEMNIKOM POSLOVNIM PROSTOROV

Oddelek za gradbene in komunalne zadeve obvešča vse najemnike poslovnih prostorov, da od

1. marca 1960 dalje veljajo nove tarife za določanje najemnine za poslovne prostore. Zato naj

najemniki počakajo s plačilom najemnine, dokler ne prejmejo

obvestila o najemnini, ki je dočlena za v najem vzete lokale,

skladišča, pisarie in druge po-

slovne in pomočne prostore, ki

so družbena lastnina ali pa so

bili v letu 1959 nacionalizirani.

Prodam NSU Primo III s prevozanimi 5000 km. Poljane 64,

Sentvid nad Ljubljano 750

Kupim zlato za zobe, najkasneje do 7. marca. Naslov v ogla-

nem oddelku 751

Iščem upokojenko ali upo-

jenca za pomoč v gospodinjstvu.

Naslov v oglašnem oddelku 752

Tovarniškemu delavcu ali upo-

jenemu nudim stanovanje. Na-

slov v oglašnem oddelku pod

»Golnik« 753

Tovarniška delavka, ves dan

odsotna, išče sobico ali gre za

sostanovalko. Naslov v oglašnem oddelku 754

Tovarniški delavki nudim hra-

no in stanovanje. — Naslov v

oglašnem oddelku 755

Hranu in stanovanje nudim

tovarniškemu delavcu. — Ostalo

po dogovoru. Naslov v podruž-

nici »Glasu Gorenjske« — Turistično društvo Tržič.

Mirno dekle srednjih let s hi-

šo, želi poročiti moškega nje-

nih let z nekaj denarja, da bi ji

OBJAVE

Drž. zavarovalni zavod v Ra-

dovljici nas je obvestil, da je

izplačal našemu naročniku Sta-

netu Cotelj, Brezje 6, za utrpi-

ljenje nezgodno 16.000 dinarjev.

Uprrava

glede

Potniške rakete

Kadar slišimo besedo raketa, si težko predstavljamo kaj drugačje kakor satelite in v zvezi s tem polete v vesolje. Sovjeti strokovnjak za astronomiko profesor Petrovski pa je pred nedavnim objavil članek, v katerem pravi, da bodo rakete že v bližini prihodnosti prevažale potnike in tovor tudi po našem planetu. Brzina teh raket bo takšna, da bo moč preleteti razdaljo nekaj tisoč kilometrov od Moskve do Južnega tečaja v dobrini. Sovjeti znajo tudi zanimivo.

Liliputanski atomski reaktor

Iz ZDA poročajo, da so po daljšem poskušanju naredili izredno majhen jedrski reaktor,

NOVA OPREMA

Za opremo novega beografskega in zagrebškega civilnega letališča nam bo najmodernejše osvetljevalne naprave dobivala britanska tvrdka General Electric Overseas Services Co. Ltd., s katero so predstavniki Uprave civilnega letalstva v decembru leta 1959 sklenili pogodbo. Ta oprema za tve dve jugoslovenski letališči bo stala 75 tisoč dolarjev, s tem pa bosta obe odlično opremljeni pa bosta vzletanje in pristajanje letal.

Anekdoti

POTEM PA SVA...

Pokojni profesor Pavel Grošelj je bil znan kot velik šaljivec, pa tudi kot človek, ki ni zameril, če je dovitip šel na njegov račun. Leta 1913 se je dogodilo to, kar bom povedal. Ciril - Metodova družba je poleti priredila cvetlični dan. Nabrani denar za cvetje je šel v korist družbe, ki je denar povrnila za zidavo šol v krajih, kjer je tuječ hotel nasilno potujti naše ljudstvo. Cvetje so po ljubljanskih ulicah ponujale dijanke in dijaki Liceja, učiteljiča, državne gimnazije in realke. Moja partnerica Anica je bila sramežljiva, redkobesedno dekle, pa bi se zaradi tega pri prodaji slabu odrezala, če ne bi jaz nabrusil svoj jek.

Po 11. uri sva se z Anico znašla pod tranco. Prav na ovinku, kjer kreneč proti mestnemu trgu, nama je padel v naročje pokojni profesor Pavel Grošelj.

»Prosim, gospod profesor, vzemite cvetlico, prispevki gre v korist Ciril-Metodove družbe,« sem ponovil že sto in stokrat rabljeno besedo.

Profesor Grošelj je pogledal košarico s cvetjem ter hudočušno dejal: »Pa to so ostanki; to je za kravel!«

»Potem sva kar prav naletela,« sem na videz užaljen zavrnil dobitnega profesorja.

Profesor je nato mirno segel v žep, dal v nabiralnik, ki sem ga nosil z desnice, 10 kron, zgrabil obroč cvetja ter dejal: »No, pa srečno!«

stvenik se ukvarja tudi z gospodarsko vrednostjo takšnih poletov. Pravi, da bi krajše proge z raketami ne kazalo uvajati, ker bi bili takšni poleti preveč dragi. — Spalačale bi se proge, ki bi bile daljše od 6000 kilometrov. Po njegovem mišljaju bi vožnja z raketom na tako dolgo razdaljo ne bila prav nič dražja od vožnje z reaktivnimi letali. Razen tega bi bilo potovanje z raketom neprimereno bolj udobno, hitro in bržkone tudi zanimivo.

POME SVETINA LOVČEVA HČI

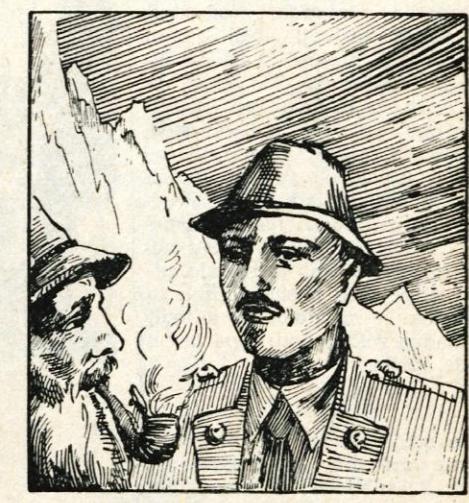
Riše Milan Ratiste

76.

77.

78.

Jozelj, streljajte,« je dejal Herman z izrazom lačne zveri v očeh. »Streljajte! Skočil se bo v prepad, našel ga ne bo nikdar nihče.« Grobna tišina je zavljala med njima, stari lovec je bil zaprepaščen. Dosej ni imel nikdar namena streljati človeka v hrbel, in to sedaj, ko se z vsako stopinjo bori za življenje. »Streljajte no!« To je bil ukaz gospodarja. Molče je prislonil puško na skalno v pomeril Boštana. Mušica je pokrila črni tovor na Boštanovih plečih in zaplesala. Roka je trepetala, Herman se je zaklek, da ne gre nikdar več v take skale, če jo le srečno odnesce. Z nočjo sta bila v koči.

Naslednji dan sta ležala v koči in lovila po varnih stezah pod stenami. Lovec Boštjan ni šel iz misli, čutil je, da ga dekle ne bo lahko pozabilo. Sam bi mu jo kar dal, če Neža in vsa soseska ne bi bila proti. Herman pa je kar naprej govoril o Minki. »Lepo hčer imate Jozelj. Takih je še na Dunaju malo. Za nekaj let bi moral v mesto. Ko bi se vrnila, je ne bi spoznali. «Dobra je. Najrajsi pa gre v goro. Ni ji do mesta.«

»A, na lov?! Potem jo pa morava spomladi vzeti s seboj na petelinu.« »Zimske gore pa niso za ženske,« je odvrnil Jozelj.

Z raketom „Saturn“ v vesolje

Po računih in predvidevanjih ameriških strokovnjakov naj bi nova raka »Saturn«, ki jo gradijo že od lani, ponesla v vesolje tudi prvo posadko.

Raketa »Saturn«, katere končna izgradnja naj bi trajala približno dve leti, bo opremljena kar z osemimi raketenimi motorji, ki bodo imeli skupno za milijon in pol funtov potisne moči. Ta moč in ostale zmogljivosti »Saturna« naj bi zadostovala, da bi raka odnesla okoli Zemlje prvo vesoljsko postajo s posadko. Prav tako računajo, da bi »Saturn« ustrezal za izstrelitev meteoroloških postaj,

vesoljskih središč za zvezo z Zemljo in še raznih drugih načinov za raziskovanje vesolja, pa tudi bi služila na poti človeka globlje v vesolje. Razen tega pa raketni »Saturni« na drugi strani pripisujejo še eno »pomenljivo« sposobnost: kot projektil b ibila namreč sposobna ponesti atomske oružje na veliko razdaljo.

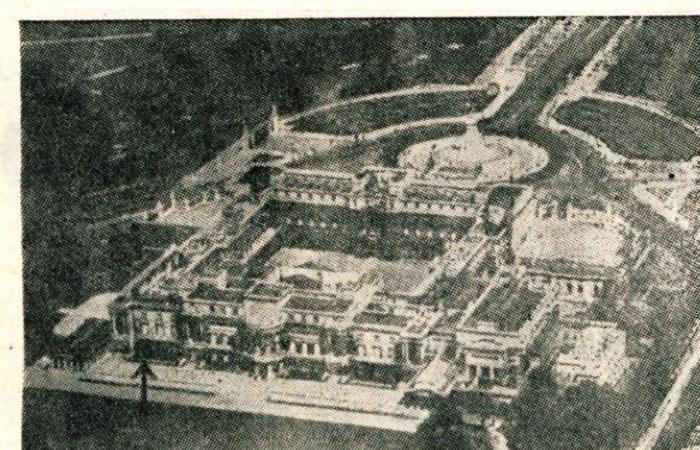
Po vesteh iz ZDA tam v zadnjem času stremijo po združitvi velikih središč za konstrukcijo iz izgradnje raket, da bi tako čimprej dosegli in prehiteli Sovjetje, ki so na tem področju doslej prav gotovo že precej pred njimi. S koncentracijo vseh raketenih strokovnjakov določenega tipa raket ravnajo, da bi se jim posrečilo prednost strokovnjakov Sovjetske zveze zmanjšati ali pa jih morda celo prehiteti z istrelitvijo prve človeške posadke v vesolje.

Raketa Saturn ameriški raketni strokovnjaki dograduje-

jo tudi raketni Thor-delta, ki jo bodo lahko preizkusili že letos in jo nameravajo uporabiti za izstrelitev okrog Meseca. Ta raka naj bi s koristnim bremenom 65 funtov obletela Luna, ali pa z bremenom 50 funtov na Luni celo pristala in s pomočjo instrumentov posredovala na Zemljo koristne podatke.

Z odprtanjem radarja je prevladalo mnenje, da je ta naprava alfa in omega v varnosti letalskega prometa. Pokazalo pa se je, da tudi ni brez svojih slabih strani, kar ji pač ne dovoljuje naziv polnega in zanesljivega pomočnika sodobnemu pilotu. Tudi najbolj izpopolnjen sistem radarja še ni povsem zanesljiv in strokovnjaki s tega področja še daleč niso izrekli svoje zadnje besede. Dva med njimi sta neumorno iskala in študirala doslej najbolj popolne radarske sisteme, da bi našla še popolnejšo rešitev. Prizadevanje menda ni bilo zaman. Njuni izsledki so pokazali, da je možno izdelati poseben radarski sistem, ki bi lahko hkrati »opazoval na vse strani in opazoval pilotu bitrib letal na nevarnost. Svoj izum sta profesorji krstila z nazivom »Radarvision« in pri dosedanjih poskusih je pokazal precejšnje prednosti pred doslej najbolj znamenim in popolnim radarjem.«

»Radarvision«, z razliko od normalnega radarja, pokaže pilotu ne le določene objekte na zaslonu, pač pri celotno področju, tako da pilot natanko vidi, kaj se v določeni razdalji pred njim nahaja. Novi radarski sistem bo prav zato odigral pomembno vlogo tudi pri letalskih kontrolah letenja in izvidniškem letalstvu. Večje število detektorjev omogoča, da »Radarvision« vidi zares na vse strani. Nadalje je ta naprava lažja od normalnega radarja, kar je še zlasti razveseljivo pri vgrajevanju v letala. Sočasno posreduje več podatkov kot običajni radarski sistem in je v svojem delovanju bolj zanesljiva, kajti eden od profesorjev trdi, da naprava še vedno deluje, tudi če odpove eden detektor. Tako bo nova naprava prav gotovo brž našla širok krog koristnikov.

Kraljevska palača BUCKINGHAM v Londonu, kjer je kraljica Elizabeta pretekli teden povila svojega tretjega otroka, ki so mu dali ime Junij. Palača stoji sredi obsežnega parka in ima preko 600 prostorov. Samo hodniki v njej so dolgi okrog 5 km

NAJDALJŠI NAFTOVOD NA SVETU

Ze letos bodo začeli graditi najdaljši naftovod na svetu, ki bo dolg okoli 45.000 kilometrov. Začetek tega naftovoda bo v bogatih naftnih področjih na jugu SZ, zaključek pri mestu Schwedet v Vzhodni Nemčiji. Nafta bo tekla po cevih s hitrostjo 5 km/h.

Baley je postrani pogledal zymologa. »Mislim, da prav dobro veste, o čem govorim. Mislim, da ste eden od voditeljev v ne registrirani medievistični organizaciji.«

»Ne morem vam preprečiti takih misli, gospod, toda mišljene je še ni dokaz. Nemara to veste,« se je izprsil Clousarr.

»Nemara,« je rekel Baley, a njegov podolgovati obraz je bil kot okamenel, »vendar bom lahko nekaj resnice izvlekel tudi zdaj iz vas.«

Potem je Baley odpril velika vrata in rekel R. Daneelu, ki je vztrajno čakal pred vratimi: »So že prinesli Clousarrjevo hrano?«

»Prav zdaj prihaja, Elijah.«

»Prosim, prinesi obrok notri, Daneel.«

R. Daneel je vstopil že trenutek kasneje in prinesel kovinski pladenj.

»Postavi ga pred gospoda Clousarra, Daneel,« je rekel Baley. Sedel je na enega izmed stolov, ki so stali ob elektronskih utežeh, prekrižni nogi čez nogi in ritmično mahal s prosto nogo. Opazoval je, kako se je Clousarr zadržano odmikal, ko je R. Daneel postavljal pladenj pred njega.

»Gospod Clousarr,« je rekel Baley, »dovolite, da vam predstavim svojega partnerja, Daneela Olivawa.«

Daneel mu je ponudil roko in rekel: »Veseli me, Francis.«

Clousarr ni rekel nič. Niti ni pokazal namena, da bi se rokoval z Daneelom. Daneel pa je še vedno držal iztegnjeno roko in Clousarr je zalivala rdečica.

Baley je tihu rekel: »Neolikani ste, gospod Clousarr. Ali pa ste preveč ponosni, da bi se rokovali s policajem?«

Clousarr je zamoljil: »Lačen sem, če vas to ne moti.« Iz žepa je potegnil žepne vilice in zložljivi nož ter sedel in se zaledal v krožnik.

Baley je rekel: »Daneel, mislim, da si najinega prijatelja užalil s svojim hladnim zadrljanjem. Toda ti se ne jeziš nanj, kajne?«

»Niti najmanj, Elijah,« je rekel R. Daneel.

»Tedaj mu dokaži, da ga ne sovražiš. Objemi ga.«

»To mi bo v veselje,« je rekel Daneel in zakoračil proti Clousarru.

Clousarr je izpustil vilice. »Kaj pa je to? Kaj nameravate?«

R. Daneel je mirno iztegnil roko.

Clousarr je skočil kot oparen in divje zamahnil z roko, da je odsunil Daneelovo roko vstran. »Prokleti, ne dotikaj se me!«

Stresel se je in odmaknil, a pladenj s hrano se je prevrnil in padel na tla z glasnim žvenketom.

Baley, ki je brezizrazno opazoval sceno, je pokimal R. Daneelu in ta je uporno napredoval proti zymologu. Baley se je postavil k vratom.

Clousarr je zakričal: »Odmaknite se od mene.«

»Tako ne smete govoriti,« je dobrodošno rekel Baley. »To je moj partner.«

»Reči mislite, da je to prokleti robot,« je zakričal Clousarr.

»Pusti ga, Daneel,« je nemudoma rekel Baley.

R. Daneel je odstopil in se postavil k vratom tik k Baleyu. Clousarr je težko sopel in s stisnjениmi pestmi se je obrnil k Baleyu.

Baley je rekel: »In zdaj, pametnjakovič, povej, zakaj misli, da je Daneel robot?«

»To lahko ugane vsakdo, če ga le pogleda.«

»To bomo prepustili sodniku. Medtem pa, mislim, da te bomo potrebovali na policiji, Clousarr. Ljubo bi nam bilo, če bi nam pojasnil, od kod več, da je Daneel robot. In še mnogo več, dragi gospod. Daneel, stopi v zvezdo s komisarjem. Zdaj bo doma. Reci mu, naj pride v urad. Pojasni mu, da imava človeka, ki komaj kaže, da ga bo zaslilaš.«

R. Daneel je odšel.

Baley je rekel: »Zanima me, zakaj delaš vse to, Clousarr?«

»Dajte mi advokata.«

»Dobil ga boš. Toda zdaj mi povej, kaj sploh želijo doseči medievistični.«

Clousarr je pobesil pogled in uporno molčal.

Baley je planil: »K vragu, človek, vse vemo o tebi in o tvoji organizaciji. Prav nič si ne izmisljam. Povej, da potolažiš mojo radovodnost. Kaj hočejo medievistični?«

»Nazaj k naravi,« je zamoljko rekel Clousarr, »To je preprosto, kajne?«

»Preprosto je reči tako,« je rekel Baley. »Ni pa preprosto storiti. Kako pa bo Zemlja prehranila osem bilijonov ljudi?«

»Ali sem mar rekel, da bomo to opravili kar čez noč? Ali pa v enem letu? Ali v sto letih? Korak za korakom, gospod pollicaj. Ni važno kako dolgo bo trajalo, toda enkrat moramo začeti in se osvoboditi iz teh jeklenih kletk, v katerih živimo. Pojdimo na sveži zrak.«

»Ali si že kdaj bil na svežem zraku?«

Clousarr se je stresel. »Nič, jaz sem že izživel svoje, toda otroci še niso. Otroci neprestano prihajajo. Otreke moramo spraviti na sveži zrak. Dajmo jim prostora in zraka in sonca. Če bo potreben, bomo postopoma tudi zmanjševali število prebivalcev.«

Isaac Asimov

39

Jeklene kletke

»Ali ste obiskali prijatelje? Ali ste šli v video-dvorano?«

»Ne. Samo sprehal sem se.«</p

Te dni po svetu

SPREJETO VABILLO

Indijski ministrski predsednik je danes na seji obeh domov parlamenta prebral pismo kitajskega predsednika Ču En Laja. To pismo je odgovor na nedavno povabilo Nehruja, naj bi predsednik Kitajske vlade obiskal Indijo in se ob tej priložnosti razgovarjal z indijskimi predstavniki o ureditvi mejnega spora. Ču En Laj je Nehrujevo povabilo sprejel, kar je izvralo zadowljstvo med poslanci. Rok za sestanešči se ni določen, najbolj prikladen rok za Indijo pa bi bil sredi aprila.

TURNEJA

Na svoji turneji po južnoameriških državah je predsednik ZDA Eisenhower v ponedeljek prispel v glavno mesto Cilea, Santiago. Pred tem je obiskal Argentino, kjer se je mudil dva dni. Sporočilo po obisku v Argentini poudarja, da je za mednarodno razumevanje in priateljstvo bistveno nevmešavanje v zadeve drugih in spoštovanje vseh dežel ne glede na velikost.

POTOVANJE

Austrijski zun. minister Kreisky je v torek odpotoval na uradni obisk v Varšavo. Na Poljskem se bo razgovarjal z zunanjim ministrom Rapackim in premierom Cirankijevičem o problemih, ki zanimajo obe države. Iz Varšave bo odpotoval na uradni obisk še v Belgijo in Zahodno Nemčijo. Kot je znano, bo sredi marca austrijski zunanjii minister obiskal tudi našo državo.

ZAOSTRITEV KRIZE

Po zadnjih poročilih se italijanska vladna kriza zaostruje in prerašča v politično krizo. V ponedeljek je odstopil še predsednik senata Merzagora. Njegov odstop je nedvomno še bolj zapletel reševanje vladne krize in težavni politični položaj. Krščansko demokratska stranka je objavila imena petih politikov, ki bi prišli v poštev za sestavo nove vlade, ti so: dosedanji premier Segni, senator Piccioni, sekretar stranke Moro, bivši predsednik vlade Fanfani in senator Tambroni. Iz dosedanjih kombinacij se vidi, da se namerava nova vlada z naslonitvijo na monarhiste — hkrati s formalno odklonitvijo glasov neofašistov — okreniti nekoliko bolj na desno.

NEMŠKO OBOROŽEVANJE

V Bonnu so v ponedeljek zanimali vesti, da je Zahodna Nemčija že naročila v ZDA rakete tipa »Mace« v vrednosti 480 milijonov mark. Vendar so hkrati povedali, da bo take rakete Nemčija dobila prihodnje leto. »Mace« so rakete za kopensko vojsko, na katere je moč natakniti atomske konice. Letijo okrog tisoč kilometrov daleč.

Skupno z vojaki JLA, ki so v nedeljo, 28. februarja tekmovali v smučarskih disciplinah na vsearmijskem smučarskem prvenstvu na Pokljuki, so v smučarskem teku na 3 km pomerili svoje moči tudi mladi planinci z Bleda.

TELESNA KULTURA

Ob 25-letnici Planice

Kaj nam je dala Planica?

Olimpijske igre v Squaw Valleyju so končane in čaka nas že druga večja mednarodna smučarska prizredev, in sicer smučarski skoki na veliki 120-metrski skakalnici v Planici, ki se bodo pričeli 24. marca. Nastopili bodo domači vsi svetovnoznaní tekmovalci. Večina njih je že poslala prijave organizacijskemu komitevu v Ljubljani. Kaj vse nam je dala Planica?

Vsi svetovni rekordi skozi dolgih 16 let so bili postavljeni v Planici, kajti to je bila takrat največja skakalnica na svetu in najlepša tovrstna športna gradnja. Tu so bili dosegeni svetovni rekordi od 87 do 120 metrov.

V Planici se je rodila nova športna disciplina — smučarski poleti. Obširno dokumentacijo, ki smo jo poslali mednarodni organizaciji FIS o smučarskih poletih, pa so nam zavrnili. — Zbrisali so nam hoteli »polete« in nadaljevali samo s skoki. — Končno so se leta 1950 premisili, ko so Nemci zgradili veliko mamutsko skakalnico v Obersdorfu in Avstriji v Kulmu.

Tako imamo v Planici sedaj že tradicionalno smučarsko tek-

movanje »Teden smučarskih poletov«, ki sta ga prevzeli tudi obe po vojni zgrajeni skakalnici v Avstriji in Nemčiji. V 25 letih smo na planiški »velikaniki« dosegli več kot 1400 poletov, ki jih je izvedelo 130 tekmovalcev iz 16 držav.

Prav gotovo brez Planice ne bi bili zgrajeni obe skakalnici na polete v Obersdorfu in Kulmu. Planica je pomenila vsa leta od 1934 naprej pravi praznik za vse športnike ob Tednu smučarskih poletov.

Se dvajset dni nas loči od dneva, ko bomo spet lahko gledali vse svetovne mojstre smučarskih skokov, ki se bodo pojavili čez most planiške velikanke. S tem bomo prav gotovo dostenjno proslavili 25-letnico Planice. M. Ž.

ZAČELO SE JE
XV. DRŽAVNO
SAHOVSKO PRVENSTVO

V nedeljo, 28. februarja, se je začelo v Ljubljani 15. povojno državno prvenstvo v šahu. Igrajo v dvorani bivše Ljudske skupščine. Zanimivo je, da je velemočni Gligorič dosedaj sodeloval na vseh petnajstih prvenstvih.

LJUDJE IN DOGODKI

Po obisku

Sovjetski premier Hruščev je pravzaprav še na poti po nekaterih azijskih državah. Po obisku Indije, Burme in Indonezije, se je na poti v Afganistan spet ustavil v Kalkuti (Indija), da bi se znova sestal z indijskim premierom Nehrujem. Vendar lahko trdim, da so že rezultati njegovi dosedanjih razgovorov močno presegli pričakovana Zahoda. Zato je prav, da si jih na kratko ogledamo.

Politični opazovalci po svetu, predvsem na Zahodu, so videli v obisku predsednika sovjetske vlade — tako kot v Eisenhowerevem obisku v decembri lanskoga leta — v prvi vrsti pripravo na konferenco na vrhu. Ni dvoma, da je izredno pomembno izmenjati mnenja s predstavniki Azije pred konferenco velikih štirih. Še mnogo pomembnejše bi bilo, ob teh obiskih pridobiti posamezne države za določena stališča velikih sil in tem dati takim stališčem večjo mednarodno veljavo. Od tod tako veliko zanimanje za Azijo v zadnjem času,

kar je samo po sebi sicer pozitivno.

V teh stikih pa so gledali na Azijo bolj kot na pasiven predmet, ki ga je treba tako ali drugače pridobiti za svojo politiko, ne pa kot na aktivno politično silo, s katero je treba pri urejanju svetovnih problemov računati. Ob obisku predsednika Hruščeva v Indoneziji, so bili taki pogledi in pričakovavanje temeljito demantirani. Razgovori niso ostali na ravni medsebojnih informacij, marveč je na njih Indonezija imela zelo aktivno vlogo. Indonezijski predsednik Sukarno gotovo ni tolmačil želja in teženj samo svoje mlade države, marveč vseh neodvisnih azijskih dežel, ko je dejal, da bi morale tudi azijske in nekatere druge manjše dežele sodelovati v razgovorih na najvišji ravni, če se želi zagotoviti res trajen mir.

Azija je danes vozlišče kopice najbolj perečih mednarodnih problemov. Uspešen boj proti kolonializmu je privadel do ustanovitve mnogih novih, neodvis-

nih dežel, ki so, čeprav mlade in nerazvite, aktivno posegle v mednarodno življenje. Gospodarska nerazvitosť teh dežel je vzrok za mnoge notranje težave, pa tudi za politično nestabilnost v nekaterih državah tega kontinenta. Spričo tega so se posamezne ujede v mreže gospodarske tekme med blokoma in postale instrument tujje politike. Druge kot so: Indija Indonezija, Burma in Afganistan pa so kljub težavam ostale zunaj blokov. Prav zato, ker niso vključene v medsebojne spore med velikimi, bi bila njihova vloga na vrhunkem sestanku lahko zelo pozitivna in ustvarjalna.

V izjavi, ki sta jo po razgovorih podpisala predsedniki Sukarno in premier Hruščev, znova oba državnika poudarjata, da bi neodvisne azijske države morale sodelovati na sestanku na najvišji ravni. Preden je odpotoval iz Indonezije, je predsednik sovjetske vlade Hruščev na sestanku z novinarji v Džakarti izjavil, da bi se morale konference vodilnih državnikov, ki bo po sestanku v Parizu, udeležiti tudi Kitajska, Indija, Indonezija, Japonska itd.

Azija je torej prenehala biti samo pasiven objekt mednarodne politike, marveč postaja njen aktivni tvorec. Pozitivna vloga, ki jo imajo blokovsko neopredeljene države v urejanju mednarodnih odnosov, je bila znova potrjena.

SKOKI V PLANICI

V nedeljo, 28. februarja, so bile na 80-metrski skakalnici meddruštvene skakalne tekmehi. Na stopili so najboljši jugoslovenski skakalci. Manjkali so samo Zidar, Langus in Krznarič, ki so totkot sodelovali na metalurških igrah v Ravnah na Koroškem. Izmed štirih skokov, ki so jih izvedli skakalci, so ocenjevali samo dva.

Tudi v nedeljo je bil v izredno dobrni formi mladi skakalec z Bleda Božo Jemc. On je edini z najkrajšega zaleta preskakoval znamko 70 m. To je letos po državnem prvenstvu že drugi uspeh tekmovalec.

Giacomelli se je uvrstil med deseterico najboljših in tako prestat ognjeni krst na 80-metrski skakalnici za točke.

Vrstni red najboljši desetorice pa je naslednji: Jemc, Oman, Pečar, Slibar, Erzen, Gorjanc, Rojina, Giacomelli, Rogelj, Vidovič.

KEGLJAŠKA LIGA

Tudi preteklo soboto in nedeljo se je nadaljevalo tekmovanje moške republiške kegljaške lige. V tem kolu niso nastopila boljša moštva, temveč klubki, ki sodijo v drugi del prvenstvene ljestvice. Rezultati niso bili zadovoljivi, če izvzamemo trboveljskega Rudarja ter Kr. goro. V Celju sta nekaj boljša rezultata v nedeljo dosegla še Maribor in Ljubljaj iz Tržiča, ostala moštva pa so dosegla povprečno komaj nekaj čez 800 kegljev.

Na kegljišču Triglava v Kranju sta v nedeljo nastopila tudi Primorje iz Ajdovščine in Pionir iz Novega mesta. Rezultati tekmovanja so bili naslednji: Ljubljaj (Tržič) 6156; Kranjska gora 6215; Primorje 6167; Pionir 6130 kegljev.

METALURŠKE IGRE
V RAVNAH NA KOROŠKEM

V nedeljo, 28. februarja, so bile zaključene trdneve metalurške zimske športne igre.

V skupnem plasmanu je zmagala Železarna Jesenice pred Ravnami, Idrijo, Mezico, Zenico itd.

ZMAGA TRIGLAVA

V prijetelski tekmki so preteklo nedeljo košarkarji kranjskega Triglava premagali novega člena republiške košarkarske lige Partizana Moste s 67:46.

BODICAR

Tri sto zelenih, kako včasih tiskarski škrat zagode celo Bodičarju! Zadnjič sem vam napolnil, da vam bom natresel nekaj bodic iz Kamnika, pa sem na avtobusu slišal toliko kroftnih, da mi je zmanjkal prostora, ki mi ga je urednik kaj pičlo odmeril, zato o Kamniku danes.

Pepe se je močno začudil, ko me je videl, da sem v nalivu pripravljal v poplavno področje pred gimnazijo, kjer z veliko vztrajnostjo vzdržujejo požiralnice cestne kanalizacije v spoljšnjih razdaljih, da ne bi prehitro pogolnili vode s cestiča.

»Za crknit!« je nekdo vzkliknil pred menoj, ko ga je drveči kamion oblil od vrha do tal z gosto cestno brozgo nedolžne barve. Jaz pa sem ročno podstavljal dežnik in se kot srednjevetni vitez postavil v bram cestne stihiji. Hrabro sem prestreljal pljusek in z neomadeževanimi bodicami izšel kot zmagovalec iz neenakega dvobroja. — »Krasno,« se je oglašil Pepe iz varnega zavetja za mojim hrbotom. Pohvalil je moj refleks in mi svetoval, da si dežnik lahko operem pod Niagara. Tako je prešinilo, kaj misli. Z največje hiše v Kidričevi ulici, iz odtrganega zleba, v katerem se zbirala voda zaloga nekaj arov velike strehe, »v visokem lokivru studentev vodni tok,« kakor poje pesem. Nezaslišano, in Pepe, ki vse ve, mi je zatrdil, da hišni svet že tri leta brez uspeha išče nekoga, ki bi popravil zleb. »Mar nimate v Kamniku mestne delavnice, ki bi ga popravila?« sem vprašal. Pepeta sem spravil v zadreg. »Ne vem,« je končno izdavil, »vom poizvedel in ti potem sporočil.«

Ko sem zadnjič nekomu za vic rekel, da se ne bom vedel umival in bril, mi je hitro vpadel v besedo: »To je pa približno tako kot pri nas v Podbrezjah, kjer je minilo že dobre 4 mesece, odkar smo zadnjič videli dimnikarja. Nekaj dni po Dnevu mrtvih lani nas je obiskal, po tem času pa ni o njem

za duha ne sluha.« Hitro sem se znašel in mu priporočil, naj organizirajo tečaj za ometanje dimnikov ali pa naj si gospodinje nabavijo »gasmasko.« Pa še nekaj: gasilci naj bodo v stalni pripravljenosti!

Ker pa me vsaka noviteta zelo zanima, sem se vsedel na avtobus in sam odšel pogledat, kako zgledajo kuhinje in dimniki, ki jih dimnikar že štiri mesece ni videl. Le to sem ugotovil, da tista o »gasmaskah« niso bila odveč (v kuhinjah se namreč grozno hadil), potem pa sem odvihral na avtobusno postajo — toda, kdaj pelje avto?

Stikal sem za tablo, kjer naj bi bil vojni red, pa je nisem našel. Na srečo je prišel mimo mož, me pobaral, od kod sem in mi pojasnil, da prvi avtobus pelje še čez dobro uro. Smola! In še enkrat smola, ko je potem začelo deževati, čakanice pa nikjer!

Kaj sem hotel drugega kot čakati. Ko sem končno, do koder premočen, sedel v avtobus, sem našel tam znanca, ki je nekomu navdušeno pripovedoval, da je bil na »službenem potovanju« v Podnartu in da je bil sila navdušen nad res izredno lepo zunanjčino krajevne gostilne... Škoda, da je Podnart toliko odmaknjen od glavnih cest, da bolj malo tujih gostov zaide sem. Za marsikaj so prikrajšani!

Za danes naj vam napišem še eno, ki sem jo doživel, ko sem se precej pozno v noč řešilov, ko motovili pred Mestnim frizerškim salonom v Kranju (Majstrov trg 12). Kolektiv brivcev se menda tisti večer ni prvič zbral v poslovnih prostorih na »skrokeraju.« In če bi slišali, kakšen vik in krik je bil in, kakšno so ženske, uboge revice, še ob 1. uri morale civiliti. Stanovalci nad njimi so se mi močno zasmili. Uboščki, sem si mislil, še ponoči nimate miru.

Pa nasvidenje, najlepše vas pozdravlja

Vaš

BODICAR

Zadnje vesti

DOMA...

Ljubljana, 1. marca. — Danes dopoldne se je nadaljevalo zasedanje republiške Ljudske skupščine. Poslanci so razpravljali o turizmu, gostinstvu in stanju družbenih prehrane ter smernicah za nadaljnji razvoj. V razpravi je sodeloval tudi predsednik Izvršnega sveta tov. Kraigher, ki je govoril predvsem o aktualnih problemih, ki jih morajo občine skupaj z gostinskim podjetji rešiti že pred glavnou sezono.

Ljubljana, 1. marca. — Danes dopoldne se je tu končal plenum Centralnega odbora Sindikata kovinjarjev Jugoslavije. Na plenumu so razpravljali predvsem o problemih delovne storilnosti v tej stroki. Sklenili so, da bo v letošnjem novembru V. kongres Sindikata kovinskih delavcev. Delegati za kongres bodo izvolili po občinah in okrajih.

...IN PO SVETU

Kalkutta, 1. marca. — Danes je došlo do izvolitve v Džakarte v Kalkutto predsednik sovjetske vlade Hruščev. Na letašču ga je pričakal indijski premier Nehru. V Kalkutti se bo Hruščev razgovarjal s predsednikom Nehrujem in voditeljem čiste antifašistične lige Burme U Nujem. Iz Kalkutte bo Hruščev jutri odpotoval v Afganistan.

Rim, 1. marca. — Rimski politični krogi ne morejo na osnovi dosedanjih posvetovanj predsedniku italijanske rep